

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 28 april 2023
(OR. en)

8675/23

JEUN 77
SOC 278

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	De inclusie van jongeren in de samenlevingen van de EU waarborgen: aandacht voor de inclusie van Oekraïense jongeren - <i>Oriënterend debat</i>

Na raadpleging van de leden van de Groep jeugdzaken heeft het voorzitterschap bijgaand achtergronddocument opgesteld als basis voor het oriënterend debat tijdens de zitting van de Raad Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport op 15 en 16 mei 2023.

De inclusie van jongeren in de samenlevingen van de EU waarborgen: aandacht voor de inclusie van Oekraïense jongeren

Een van de thematische prioriteiten van de 9e cyclus van de EU-jongerendialoog was jongeren-doelstelling nr. 3 "inclusieve samenlevingen". Deze doelstelling belicht een aantal vereisten van sociale inclusie, zoals de erkenning van jongeren die het slachtoffer zijn van verschillende vormen van discriminatie, de gelijke toegang van jongeren tot formeel en niet-formeel leren, en het verstrekken van informatie aan gemarginaliseerde jongeren. In jongerendoelstelling nr. 3 wordt tevens benadrukt dat er meer ruimtes, kansen en middelen nodig zijn om jongeren beter te integreren, om de dialoog en sociale cohesie te bevorderen, en om tegelijkertijd discriminatie en segregatie tegen te gaan. De drie hoekstenen van de EU-strategie voor jongeren (betrokkenheid, verbondenheid, inspraak) zijn essentiële aandachtsgebieden waarop inspanningen moeten worden geleverd om de inclusie van alle jongeren in de samenleving mogelijk te maken en te waarborgen.

Jongeren hebben momenteel geen gelijke kansen in de Europese samenlevingen. Uit gegevens van Eurostat blijkt dat in 2021 één op vier jongeren in de EU (25,3 %) met armoede of sociale uitsluiting werd bedreigd. Voor mensen van alle leeftijden lag dit percentage lager, namelijk iets meer dan één op vijf (21,7 %)¹. Jongeren die zelfstandig of bij hun ouders in een moeilijke economische situatie wonen, zien hun mogelijkheden om een verschil te maken somberder in. Door een gebrek aan inclusie hebben ze minder het gevoel dat ze erbij horen en minder vertrouwen in de instellingen. Bij beleidsvorming hoort een verantwoordelijkheid om jongeren uit alle geledingen van de samenleving, en dan vooral kansarmere jongeren, veilige omgevingen voor participatie te bieden. Geestelijke problemen en eenzaamheid zijn ook factoren die zich samen kunnen voordoen en sociale inclusie kunnen belemmeren. Deze problemen zijn alleen maar verergerd door de COVID-19-pandemie, die voor Europese jongeren ernstige gevolgen heeft gehad en nog steeds heeft. De ongelijke toegang tot mensenrechten en sociale rechten voor kansarmere jongeren, zoals beperkte toegang tot onderwijs en gezondheidszorg, is tijdens de pandemie nog duidelijker geworden.

¹ Jongeren in Europa — een statistisch overzicht — editie 2022.

Daarnaast zijn door Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne veel Oekraïense jongeren momenteel tijdelijk ontheemd in de EU, en staan zij voor een onzekere toekomst. De gevolgen van de grootschalige oorlog, de trauma's en de ontheemding die de Oekraïense burgers ondervinden, zijn in omvang en tempo ongezien sinds de Tweede Wereldoorlog. Bijna 4 miljoen mensen uit Oekraïne genieten tijdelijke bescherming in de Europese Unie, velen van hen kinderen en jongeren. Het uitvoeringsbesluit van de Raad tot activering van de richtlijn tijdelijke bescherming verleent jongeren, naast andere rechten, toegang tot de arbeidsmarkt, huisvesting, sociale voorzieningen en gezondheidszorg. Daarnaast verleent de richtlijn jongeren onder de 18 jaar ook het recht op onderwijs.

Ter ondersteuning van de Oekraïners die op de vlucht zijn gegaan voor Ruslands grootschalige invasie wordt ook EU-financiering vrijgemaakt via Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps. Het werkprogramma van het Europees Solidariteitskorps voor 2023 voorziet in hulp voor mensen die vluchten voor gewapende conflicten en andere slachtoffers van door de natuur of door de mens veroorzaakte rampen, als nieuwe thematische prioriteit voor het centraal beheerde werkgebied "vrijwilligersteams in gebieden met een hoge prioriteit". De Europese Jongerensite biedt ook praktische informatie over de rechten van en de steunmogelijkheden voor jongeren uit Oekraïne.

Er wordt in de EU weliswaar veel gedaan voor mensen die op de vlucht gaan voor oorlog, maar duizenden jongeren uit Oekraïne bevinden zich in een situatie waarin ze in een nieuw land van nul af aan moeten beginnen. Velen van hen moeten deze uitdaging zonder de hulp van familie of vrienden aangaan. Deze jongeren moeten dringend worden ondersteund door hen toegang tot onderwijs, tot de arbeidsmarkt en tot vrijetijdsactiviteiten te bieden, en hen het gevoel te geven dat zij tot een gemeenschap behoren.

De EU moet ervoor zorgen dat jongeren hun rechten kunnen uitoefenen in overeenstemming met internationale verklaringen en verdragen. Alle Europese jongeren moeten goede levensomstandigheden en werkgelegenheidsperspectieven hebben, en hun leven richting kunnen geven. Dit laatste betekent ook dat ze invloed kunnen uitoefenen op de beleidsvorming en de ontwikkeling van de samenleving. Om tot het best mogelijke beleid te komen, moeten we er echter rekening mee houden dat de groep die we als "jongeren" omschrijven uit een veelheid aan identiteiten bestaat. Verschillende groepen jongeren hebben verschillende vaardigheden, behoeften, meningen, middelen en belangen. Daarom ook zijn de aan te gaan uitdagingen en de in overweging te nemen mogelijkheden zeer divers. Om hiervan werk te maken, zijn derhalve een alomvattende aanpak en inclusieve en participatieve maatregelen nodig. Sociaal-economische uitsluiting gaat gepaard met democratische uitsluiting, en Europa kan het zich niet veroorloven de gevolgen daarvan te aanvaarden. Om een Europa voor alle jongeren tot stand te brengen, moet met al deze aspecten rekening worden gehouden. Inclusie bouwt vertrouwen op.

In het licht van het voorgaande wordt de ministers verzocht zich te beraden op de volgende vragen (toespraken maximaal drie minuten):

1. Wanneer we het hebben over de inclusie van alle "jongeren" in de gehele EU, moeten we ermee rekening houden dat het om een heterogene groep gaat. Hoe moeten we hiermee omgaan wanneer we beleid uitstippelen voor alle jongeren op nationaal en op Europees niveau?
2. Bestaan er in uw land goede voorbeelden van manieren om de inclusie van kansarmere jongeren in de samenleving te bevorderen en hen bij het besluitvormingsproces op lokaal, regionaal en nationaal niveau te betrekken?
3. Bestaan er in uw land goede voorbeelden van manieren om de sociale inclusie van tijdelijk ontheemde jongeren uit Oekraïne te waarborgen?